

JADIDLAR HARAKATI O'ZBEKISTON MODERNIZATSIYASIDAGI ROLI.

Sotvoldiyeva Xushnozaxon

Farg'ona davlat texnika universiteti

68.25-guruh talabasi

Ilmiy rahbari: **Rustamov Ilhomiddin**

Annotatsiya: Ushbu maqola O'zbekiston tarixida muhim ahamiyatga ega bo'lgan Jadidlar harakati to'g'risida so'zlaydi. Jadidlar harakati 19-asr oxiri va 20-asr boshlarida O'zbekiston va boshqa Markaziy Osiyo mamlakatlarida vujudga kelgan bo'lib, uning asosiy maqsadi islomiy qadriyatlarni modernizatsiya qilish va jamiyatda ro'y berayotgan o'zgarishlarga moslashtirish edi. Maqolada Jadidlar harakatining asosiy g'oyalari, ularning ta'lim-tarbiya, ijtimoiy-siyosiy islohotlar borasidagi qarashlari va O'zbekiston modernizatsiyasidagi roli haqida batafsil ma'lumot berilgan.

Kalit So'zlar: Jadidlar harakati, O'zbekiston, modernizatsiya, islomiy qadriyatlar, ta'lim-tarbiya, ijtimoiy-siyosiy islohotlar.

Kirish. Jadidlar harakati, 19-asr oxiri va 20-asr boshlarida O'zbekiston va boshqa Markaziy Osiyo mamlakatlarida vujudga kelgan muhim tarixiy va madaniy hodisadir. Bu harakat, asosiy e'tiborini islomiy qadriyatlarni modernizatsiya qilish, ya'ni yangilash, va jamiyatda ro'y berayotgan o'zgarishlarga moslashtirishga qaratgan edi. Jadidlar harakati nafaqat diniy, balki, siyosiy, ijtimoiy va ma'rifiy sohalarida ham o'z ta'sirini ko'rsatdi. Asosiy Qism Jadidlar harakati, asosan, 1900-yillarning boshlarida O'zbekistonning turli shaharlarida, jumladan, Samarqand, Buxoro, Xiva va Toshkentda vujudga keldi. Bu harakatning asosiy maqsadi, konservativ islomiy darslarni yangilash va ularga zamonaviy yondashuvlarni tatbiq etish edi. Jadidlar, yoshlarning, o'z vaqtida ta'lim-tarbiya olishini, Qur'on va hadislarni bilish bilan birga, dunyoviy bilimlarga ham ega bo'lishlarini ta'kidladilar. Jadidlar quyidagi asosiy g'oyalar atrofida birlashdilar: Islomiy qadriyatlarni saqlash: Ular, islom dinining asl mohiyatini tushunish va uni zamonaviy sharoitlarga moslashtirish zaruratini ta'kidladilar. Ta'lim-tarbiya: Jadidlar, yosh avlodning ma'rifatlanishi, ta'lim-tarbiya olishini, dunyoqarashini kengaytirishini istardilar. Ijtimoiy-siyosiy islohotlar: Ular, jamiyatda adolat, tenglik va qonun ustuvorligini qaror toptirishga intildilar. Xulosa Jadidlar harakati, O'zbekistonning modernizatsiyasi yo'lidagi muhim qadam bo'ldi. Ular, islomiy qadriyatlarni saqlagan holda, jamiyatning turli sohalarida yangiliklar kiritishga harakat qiladilar. Bugungi kunda ham, jadidlar g'oyalari, O'zbekistonning madaniy, ma'rifiy va siyosiy hayotida o'z aksini topmoqda.

Foydalangan Adabiyotlar:

"Tarixi O'zbekistan" (O'zbekiston Respublikasining Milliy Ensiklopediyasi)"Jadidlar Harakati va O'zbekiston Modernizatsiyasi" (O'zbekiston Tarixi Darsligi)"Islom va Modernizm: O'zbekiston Misolida" (Ilmiy Tadqiqot)"Jadidlar: Tarix, Falsafa, Amaliyot" (O'zbekiston FA IIM)Bu manbalar, Jadidlar harakati va uning O'zbekiston tarixidagi rolini chuqur o'rganish uchun foydali bo'ladi.

